

Oceny działalności parlamentu, prezydenta i Trybunału Konstytucyjnego

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W sondażu przeprowadzonym w pierwszej połowie listopada¹ poprosiliśmy Polaków o ocenę działalności parlamentu, prezydenta oraz Trybunału Konstytucyjnego.

OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

W ostatniej dekadzie października zarejestrowaliśmy znaczne pogorszenie notowań parlamentu. W listopadzie opinie o izbie niższej pozostają praktycznie niezmienione, natomiast notowania izby wyższej nieco się poprawiły. Obecnie działalność Sejmu dobrze ocenia około jednej piątej Polaków (19%), a źle – ponad dwie trzecie (68%). O pracy Senatu pozytywnie wypowiada się niemal co trzeci badany (31%, wzrost o 3 punkty procentowe), a z dezaprobatą – blisko co drugi (49%, spadek o 5 punktów).

TABELA 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany X/2 – XI '20
		2019				2020											
		IX	X	XI	XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X	X/2	XI	
		w procentach															
Sejm	Dobra	34	32	45	37	34	35	37	31	34	35	36	30	31	19	19	0
	Zła	50	51	39	47	50	50	47	55	53	51	50	52	53	67	68	+1
	Trudno powiedzieć	16	17	16	16	16	15	16	14	13	14	14	18	16	14	13	-1
Senat	Dobra	34	32	39	40	35	38	35	32	34	38	36	36	35	28	31	+3
	Zła	41	42	35	30	37	39	44	50	48	42	44	40	43	54	49	-5
	Trudno powiedzieć	25	26	26	30	28	23	21	18	18	20	20	24	22	18	20	+2

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (366) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

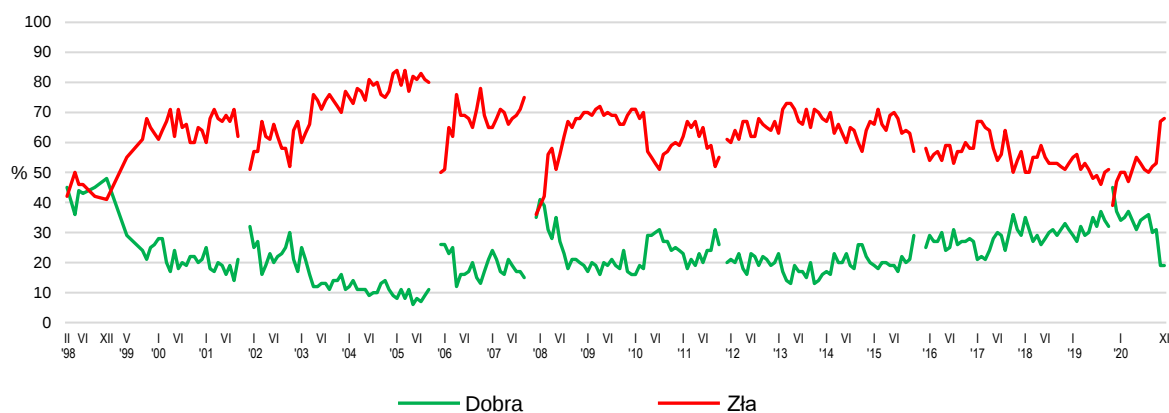
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadającym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadającym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 5 do 15 listopada 2020 roku na próbie liczącej 1052 osoby (w tym: 43,0% metodą CAPI, 42,4% – CATI i 14,6% – CAWI).

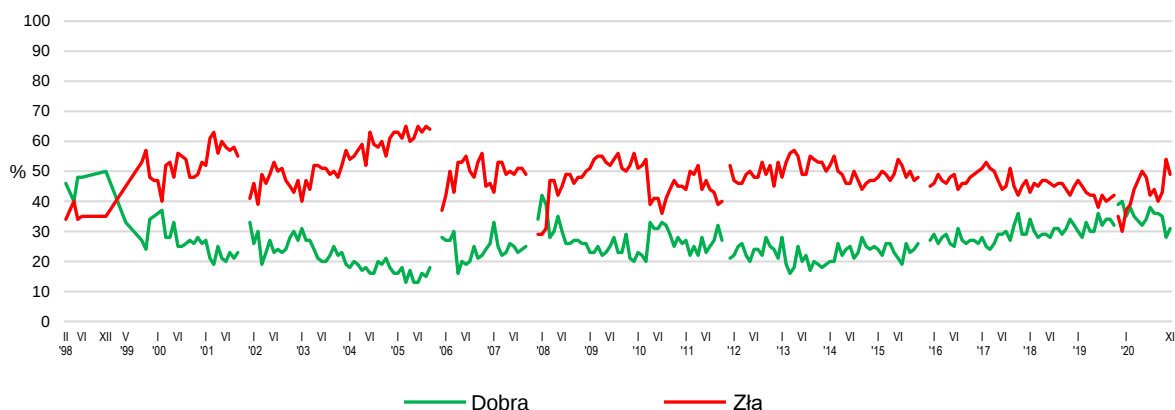
CBOS

RYS. 1. Oceny działalności Sejmu

CBOS

RYS. 2. Oceny działalności Senatu

W niemal wszystkich uwzględnionych w analizie grupach społeczno-demograficznych przeważają złe oceny pracy posłów. Zauważalnie częściej niż przeciętnie deklarują je zwolennicy ugrupowań opozycyjnych, szczególnie Lewicy, Koalicji Obywatelskiej i Polski 2050, badani o poglądach lewicowych i centrowych, nieuczestniczący w praktykach religijnych lub uczestniczący w nich sporadycznie (kilka razy w roku), a także najmłodsi (w wieku 18–24 lata), mieszkający w największych miastach, najlepiej wykształceni, kadra kierownicza i specjaliści, pracownicy administracyjno-biurowi, zatrudnieni w usługach, robotnicy niewykwalifikowani, prywatni przedsiębiorcy oraz respondenci uzyskujący najwyższe dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym (3000 zł i więcej). Zadowolenie z działalności izby niższej parlamentu wyraża większość elektoratu Zjednoczonej Prawicy oraz przeważająca część badanych najbardziej zaangażowanych w praktyki religijne (uczestniczących w nich kilka razy w tygodniu). Pozytywne opinie częściej niż przeciętnie deklarują ponadto respondenci identyfikujący się z prawicą,

uczestniczący w praktykach religijnych raz w tygodniu, najstarsi (65+), najslabiej wykształceni oraz rolnicy (zob. tabelę 2 i tabelę aneksową 1).

TABELA 2

Na kandydata której partii / bloku partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Oceny działalności Sejmu		
	Dobre	Złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	60	27	13
Konfederacja Wolność i Niepodległość	9	85	6
Polska 2050	3	93	4
Koalicja Obywatelska	1	93	5
Lewica	1	94	5
Niezdecydowani, na kogo głosować	8	79	13
Niezamierzający głosować	14	65	22

W większości analizowanych grup przeważa także krytyczny odbiór izby wyższej parlamentu. Oceny negatywne są relatywnie najbardziej liczne wśród potencjalnych wyborców Konfederacji Wolność i Niepodległość, a ponadto badanych uzyskujących najniższe dochody *per capita* (poniżej 1000 zł), techników i średniego personelu, pracowników usług i robotników niewykwalifikowanych. Opinie pozytywne częściej niż inni deklarują zwolennicy KO i Polski 2050, a także najstarsi ankietowani, mieszkańcy największych miast oraz uzyskujący wysokie dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym (od 2000 zł do 2999 zł; zob. tabelę 3 i tabelę aneksową 2).

TABELA 3

Na kandydata której partii / bloku partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Oceny działalności Senatu		
	Dobre	Złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Koalicja Obywatelska	55	37	8
Polska 2050	45	46	10
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	32	53	15
Lewica	32	45	24
Konfederacja Wolność i Niepodległość	9	75	16
Niezdecydowani, na kogo głosować	17	56	27
Niezamierzający głosować	20	48	31

OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

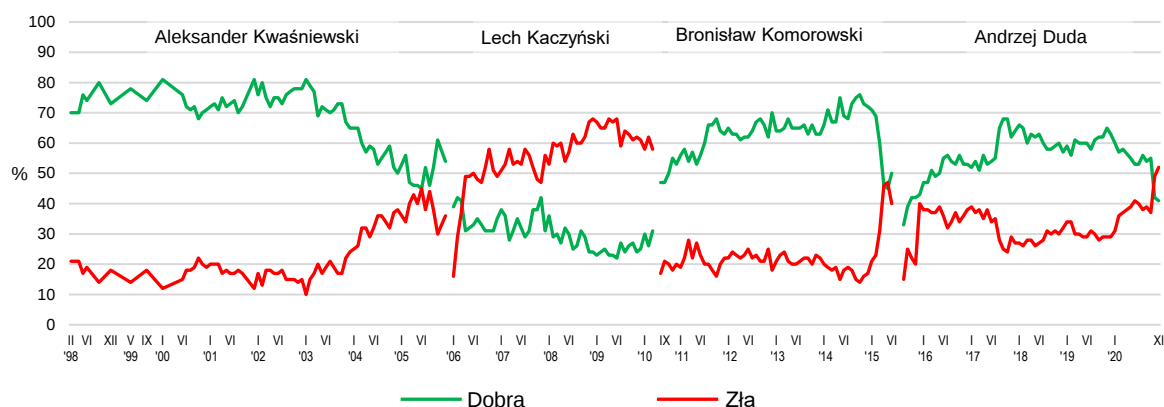
Po dużym pogorszeniu notowań głowy państwa w ubiegłym miesiącu w listopadzie rejestrujemy jeszcze minimalny wzrost opinii negatywnych, co sprawia, że odbiór prezydentury Andrzeja Dudy jest teraz najbardziej krytyczny od objęcia przez niego urzędu w roku 2015. Pozytywnie o działalności prezydenta wypowiada się więcej niż dwie piąte Polaków (41%), a ponad połowa (52%, wzrost o 3 punkty procentowe) jest z niej niezadowolona.

TABELA 4

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany X/2 – XI '20
	2019				2020											
	IX	X	XI	XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X	X/2	XI	
	w procentach															
Dobra	62	62	65	63	60	57	58	55	53	53	56	54	55	42	41	–1
Zła	28	29	29	29	31	36	37	39	41	40	38	39	37	49	52	+3
Trudno powiedzieć	10	9	6	8	9	7	5	6	6	7	6	7	8	9	7	–2

CBOS

RYS. 3. Oceny działalności prezydenta

Z uznaniem o prezydenturze Andrzeja Dudy niemal powszechnie wypowiadają się zwolennicy Zjednoczonej Prawicy, a także – w znacznej mierze – respondenci o prawicowych poglądach, zaangażowani w praktyki religijne, zwłaszcza uczestniczący w nich kilka razy w tygodniu, najstarsi, mający wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe, uzyskujący niskie dochody *per capita* (poniżej 1500 zł), źle sytuowani, mieszkający na wsi oraz rolnicy (czy – szerzej – ludzie pracujący w prywatnych gospodarstwach rolnych). Z kolei relatywnie wysokie odsetki niezadowolonych z działalności głowy państwa rejestrujemy przede wszystkim wśród zwolenników ugrupowań opozycyjnych, szczególnie Lewicy, KO i Polski 2050, badanych identyfikujących się z lewicą (jak również – w mniejszym stopniu – z politycznym centrum), nieuczestniczących w praktykach religijnych (a także, choć rzadziej, wśród uczestniczących w nich sporadycznie), a poza tym uzyskujących najwyższe dochody w przeliczeniu na osobę w gospodarstwie domowym, mających wyższe wykształcenie, kadry kierowniczej i specjalistów, pracowników administracyjno-biurowych, pracowników usług, robotników niewykwalifikowanych, prywatnych przedsiębiorców, ankietowanych poniżej 45. roku życia oraz mieszkańców największych miast (zob. tabelę 5 i tabelę aneksową 3).

TABELA 5

Na kandydata której partii / bloku partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	Dobre	Złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	94	4	3
Koalicja Obywatelska	11	89	1
Lewica	4	96	0
Konfederacja Wolność i Niepodległość	23	72	5
Polska 2050	9	86	5
Niezdeterminowani, na kogo głosować	34	56	11
Niezamierzający głosować	40	45	15

OCENY DZIAŁALNOŚCI TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

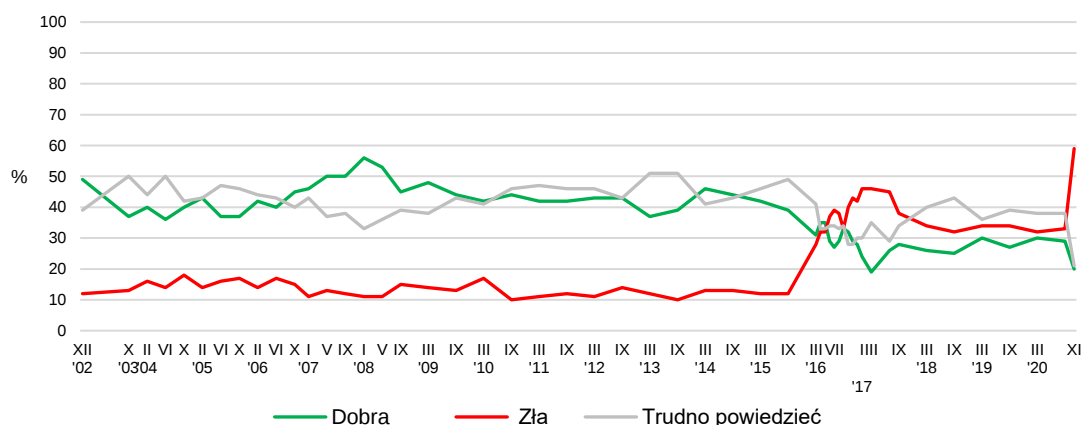
Od września nastąpiło znaczne pogorszenie opinii o Trybunale Konstytucyjnym, które obecnie są najbardziej krytyczne, odkąd je monitorujemy, czyli od 2002 roku. Niezadowolone z działalności TK wyraża niemal trzy piąte Polaków (59%, wzrost o 26 punktów procentowych), natomiast dobrze ocenia ją co piąty badany (20%, spadek o 9 punktów). Od poprzedniego pomiaru zauważalnie ubyło osób niemających sprecyzowanej opinii o funkcjonowaniu tej instytucji (spadek z 38% do 21%).

TABELA 6

Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany IX – XI '20	
	2016					2017				2018		2019		2020			
	VIII	IX	X	XI	XII	I	III	VII	IX	III	IX	III	IX	III	IX		XI
	w procentach																
Dobra	29	33	32	29	28	24	19	26	28	26	25	30	27	30	29	20	–9
Zła	38	33	40	43	42	46	46	45	38	34	32	34	34	32	33	59	+26
Trudno powiedzieć	33	34	28	28	30	30	35	29	34	40	43	36	39	38	38	21	–17

CBOS

RYS. 4. Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego

Zadowoleniu z funkcjonowania Trybunału Konstytucyjnego wyraźnie sprzyjają: poparcie dla rządzącego ugrupowania, prawicowa orientacja polityczna, zaangażowanie – szczególnie duże – w praktyki religijne oraz starszy wiek (65+) i wykształcenie podstawowe. Niezadowolenie z działalności TK najliczniej wyrażają zwolennicy Lewicy, Polski 2050 i KO, badani o orientacji lewicowej i centrowej, młodszy wiek – mający od 18 do 34 lat, najlepiej wykształceni, mieszkający w największych miastach, z gospodarstw o najwyższych dochodach przypadających na osobę (zob. tabelę 7 i tabelę aneksową 4).

TABELA 7

Na kandydata której partii / bloku partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego		
	Dobre	Złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Porozumieniem)	60	15	25
Koalicja Obywatelska	4	91	6
Lewica	0	97	3
Konfederacja Wolność i Niepodległość	18	61	21
Polska 2050	2	93	4
Niezdeterminowani, na kogo głosować	11	70	20
Niezamierzający głosować	12	50	38

Po ubiegłomiesięcznym pogorszeniu ocen działalności parlamentu i prezydenta obecnie rejestrujemy stabilizację notowań izby niższej, pewną poprawę opinii o Senacie oraz minimalne pogorszenie w postrzeganiu prezydentury Andrzeja Dudy. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie niekonstytucyjności aborcji ze względu na ciężkie upośledzenie płodu lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu negatywnie przełożył się na społeczny odbiór tej instytucji. Oceny pracy TK są obecnie rekordowo złe.

Opracował

Michał Feliksiak

TABELA 1

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		19	68	13	1033
Płeć	Mężczyźni	19	71	10	483
	Kobiety	19	66	15	550
Wiek	18–24 lata	17	79	4	77
	25–34	14	75	11	209
	35–44	16	72	12	179
	45–54	13	75	12	141
	55–64	18	69	12	201
	65 lat i więcej	32	51	17	227
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	65	15	414
	Miasto do 19 999	22	66	12	138
	20 000 – 99 999	20	68	12	208
	100 000 – 499 999	15	74	11	159
	500 000 i więcej mieszk.	17	77	6	114
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	29	50	21	172
	Zasadnicze zawodowe	25	60	15	244
	Średnie	16	73	11	326
	Wyższe	12	82	6	290
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	12	82	6	128
	Średni personel, technicy	18	75	7	30
	Pracownicy adm.-biurowi	10	83	7	69
	Pracownicy usług	7	80	13	81
	Robotnicy wykwalifikowani	21	63	15	112
	Robotnicy niewykwalifik.	8	86	7	34
	Rolnicy	27	66	8	46
	Pracujący na własny rach.	4	87	9	53
	Bezrobotni	13	64	23	18
	Emeryci	29	53	18	282
	Renciści	18	62	19	48
	Uczniowie i studenci	15	83	2	45
	Gospodynie domowe i inni	29	61	11	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	16	73	10	115
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	80	9	89
	sekt. pryw. poza rolnict.	11	79	10	299
	prywatnym gosp. rolnym	22	71	7	53
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	21	65	14	70
	Od 1000 zł do 1499 zł	22	60	17	158
	Od 1500 zł do 1999 zł	21	67	12	169
	Od 2000 zł do 2999 zł	26	67	7	187
	3000 zł i więcej	11	83	5	128
Ocena własnych war. mater.	Źle	18	66	16	61
	Średnie	16	68	17	394
	Dobre	22	69	9	578
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	48	29	24	56
	Raz w tygodniu	27	58	15	356
	1–2 razy w miesiącu	22	68	11	126
	Kilka razy w roku	14	77	9	258
	W ogóle nie uczestniczy	7	85	8	220
Poglądy polityczne	Lewica	4	91	5	248
	Centrum	11	79	10	269
	Prawica	40	48	12	337
	Trudno powiedzieć	14	61	25	155

TABELA 2

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		31	49	20	1028
Płeć	Mężczyźni	32	51	17	481
	Kobiety	29	48	23	547
Wiek	18–24 lata	30	55	15	77
	25–34	26	52	22	207
	35–44	24	54	22	178
	45–54	30	48	22	141
	55–64	31	51	18	200
	65 lat i więcej	40	41	19	225
Miejsce zamieszkania	Wieś	27	51	22	412
	Miasto do 19 999	34	48	18	136
	20 000 – 99 999	32	48	20	208
	100 000 – 499 999	29	54	16	159
	500 000 i więcej mieszk.	40	41	18	114
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	28	46	26	171
	Zasadnicze zawodowe	30	48	22	244
	Średnie	29	52	19	325
	Wyższe	34	50	17	288
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	34	45	20	126
	Średni personel, technicy	29	61	10	30
	Pracownicy adm.-biurowi	34	45	22	69
	Pracownicy usług	23	63	14	81
	Robotnicy wykwalifikowani	22	54	23	111
	Robotnicy niewykwalifik.	16	63	21	34
	Rolnicy	34	51	15	46
	Pracujący na własny rach.	27	57	16	53
	Bezrobotni	13	58	29	18
	Emeryci	36	43	21	280
	Renciści	39	46	15	48
	Uczniowie i studenci	30	54	17	45
	Gospodynie domowe i inni	27	46	27	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	32	51	17	113
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	28	56	16	89
	sekt. prywat. poza rolnict.	26	53	21	298
	prywatnym gosp. rolnym	31	57	12	53
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	17	63	20	69
	Od 1000 zł do 1499 zł	29	49	22	158
	Od 1500 zł do 1999 zł	31	53	16	168
	Od 2000 zł do 2999 zł	40	46	14	185
	3000 zł i więcej	35	48	17	128
Ocena własnych war. mater.	Źle	27	50	23	61
	Średnie	27	49	24	394
	Dobre	34	50	17	573
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	47	32	55
	Raz w tygodniu	31	47	22	355
	1–2 razy w miesiącu	36	48	16	126
	Kilka razy w roku	29	53	18	258
	W ogóle nie uczestniczy	31	52	17	218
Poglądy polityczne	Lewica	36	52	12	246
	Centrum	34	46	20	269
	Prawica	29	54	17	336
	Trudno powiedzieć	17	45	38	155

TABELA 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Andrzeja Dudy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		41	52	7	1033
Płeć	Mężczyźni	42	50	7	485
	Kobiety	40	53	7	549
Wiek	18–24 lata	29	67	5	76
	25–34	28	65	8	209
	35–44	30	62	7	177
	45–54	38	55	8	140
	55–64	46	42	12	204
	65 lat i więcej	64	33	3	227
Miejsce zamieszkania	Wieś	49	43	7	416
	Miasto do 19 999	41	51	8	138
	20 000 – 99 999	34	56	10	208
	100 000 – 499 999	38	59	3	158
	500 000 i więcej mieszk.	30	63	7	114
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	67	29	3	176
	Zasadnicze zawodowe	53	36	11	245
	Średnie	33	59	8	327
	Wyższe	24	70	5	286
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	70	9	127
	Średni personel, technicy	44	50	5	30
	Pracownicy adm.-biurowi	25	71	4	67
	Pracownicy usług	21	67	12	81
	Robotnicy wykwalifikowani	46	43	11	112
	Robotnicy niewykwalifik.	26	70	4	34
	Rolnicy	56	35	9	47
	Pracujący na własny rach.	22	70	8	54
	Bezrobotni	39	49	12	18
	Emeryci	60	35	5	281
	Renciści	59	36	5	50
	Uczniowie i studenci	31	65	5	45
	Gospodynie domowe i inni	42	54	5	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	35	51	13	114
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	69	8	89
	sekt. pryw. poza rolnict.	28	65	7	298
	prywatnym gosp. rolnym	51	41	9	54
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	48	50	2	68
	Od 1000 zł do 1499 zł	50	40	10	158
	Od 1500 zł do 1999 zł	47	51	3	169
	Od 2000 zł do 2999 zł	44	50	6	186
	3000 zł i więcej	25	70	6	128
Ocena własnych war. mater.	Źle	53	39	8	63
	Średnie	40	52	9	396
	Dobre	41	53	6	575
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	89	10	1	57
	Raz w tygodniu	56	37	7	357
	1–2 razy w miesiącu	38	52	10	126
	Kilka razy w roku	30	62	8	261
	W ogóle nie uczestniczy	24	72	5	220
Poglądy polityczne	Lewica	14	82	4	248
	Centrum	29	62	9	267
	Prawica	70	26	4	343
	Trudno powiedzieć	44	40	16	152

TABELA 4

		Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Trybunału Konstytucyjnego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		20	59	21	1027
Płeć	Mężczyźni	22	58	19	483
	Kobiety	18	59	23	544
Wiek	18–24 lata	14	72	14	76
	25–34	12	71	17	209
	35–44	16	67	17	177
	45–54	15	63	22	139
	55–64	21	55	24	202
	65 lat i więcej	35	38	28	224
Miejsce zamieszkania	Wieś	21	55	25	410
	Miasto do 19 999	22	56	22	137
	20 000 – 99 999	21	60	18	208
	100 000 – 499 999	21	62	17	157
	500 000 i więcej mieszk.	12	70	17	114
Wykształcenie	Podstawowe/gimnazjalne	28	36	36	173
	Zasadnicze zawodowe	25	48	28	244
	Średnie	19	65	16	324
	Wyższe	13	75	12	287
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	13	74	13	127
	Średni personel, technicy	24	69	6	30
	Pracownicy adm.-biurowi	10	82	9	67
	Pracownicy usług	7	80	13	81
	Robotnicy wykwalifikowani	21	50	29	112
	Robotnicy niewykwalifik.	12	64	24	34
	Rolnicy	27	59	13	46
	Pracujący na własny rach.	7	74	19	53
	Bezrobotni	15	59	25	18
	Emeryci	30	41	29	277
	Renciści	37	43	20	50
	Uczniowie i studenci	15	70	16	45
	Gospodynie domowe i inni	16	57	28	85
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	18	70	12	111
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	8	74	19	89
	sekt. prywat. poza rolnict.	14	69	18	298
	prywatnym gosp. rolnym	22	62	16	53
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	20	61	19	68
	Od 1000 zł do 1499 zł	27	46	27	158
	Od 1500 zł do 1999 zł	23	60	17	168
	Od 2000 zł do 2999 zł	22	61	17	186
	3000 zł i więcej	14	78	7	127
Ocena własnych war. mater.	Źle	24	46	30	63
	Średnie	18	58	24	392
	Dobre	21	61	18	572
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	54	18	27	55
	Raz w tygodniu	30	45	25	352
	1–2 razy w miesiącu	18	62	19	126
	Kilka razy w roku	13	67	20	261
	W ogóle nie uczestniczy	6	78	16	219
Poglądy polityczne	Lewica	5	85	10	247
	Centrum	10	70	20	266
	Prawica	44	32	24	338
	Trudno powiedzieć	11	54	35	152